

Rapport da gestiun e quen 2010

M E S S A D I

dalla suprastonza communal a cussegl da vischnaunca

Preziada signura presidenta
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cusseglers

Il messadi nr. 26 cumpeglia aschibein il rapport da gestiun (ch'arriva pli tard) sco era il quen per 2010. Impurtontas informaziuns ein plinavon cuntenidas el program d'activitad 2009 – 2012 actualisau, che vegn tractaus ella seduta digl avrel 2011. La cumissiun da gestiun examinescha omisdus documents e rapporta surlunder alla suprastonza communal ed al cussegl da vischnaunca.

Sco tochen dacheu ha il biro fiduziari Revibünden GmbH (Arne Nold ed Edgar Durschei) procurau per la revisiun tecnica dil quen. Ils revisurs han examinau da rudien il quen e constatau che la contabilitad vegn menada fetg bein e ch'il sistem corrisponda allas pretensiuns da nies temps.

Sin fundament dil pareri dalla revisiun externa (Managementletter) e dallas examinaziuns dalla cumissiun da gestiun ei il quen vegnius repassaus comunablamein dalla cumissiun da gestiun e dalla suprastonza communal. Omisdus organs recamondan al cussegl da vischnaunca d'approbar il quen per 2010.

Cun la revisiun 2010 remetta Edgar Durschei siu mandat, quei per evitar eventuals conflicts d'interess. Las autoritads communalas engrazian ad Edgar Durschei per siu engaschi duront ils davos sis onns. Sco successur han la cumissiun da gestiun e la suprastonza communal eligiu il fiduziari diplomau Thomas Marthaler, ch'appartegn medemamein al biro Revibünden GmbH.

Rapport da gestiun

Il rapport da gestiun informescha detagliadamein sur dall'activitad dallas autoritads communalas. Il cussegl da vischnaunca survegn la versiun provisorias. Suenten la tractaziun el cussegl da vischnaunca vegn il document stampaus ella fuorma usitada, il quen en ina fuorma cumprimida.

In bien quen

Il quen 2010 ei considerablamein pli favoreivels che previu. Quei bien resultat ei d'ina vart il meret dalla buna disciplina budgetara. Tuts cumpigliai ein sestentai da tener bein casa. Da l'otra vart ein las entradas carschidas. Quei augment deriva specialmein dalla vendita dall'energia da participaziun (niev contract naven digl'emprems d'october 2009) e dalla taglia sin scumiada da maun. Perencunter semovan las entradas dallas taglias sin l'entrada e la facultad sco era ils tscheins d'aua el rom dil preventiv. Quei ei ina impurtonta constataziun. La sostanza fiscala ei buca semigliurada. Grazia ad autras circumstanzias e mesiras urgentas eis ei tuttina reussiu da migliurar ils davos quater onns la situaziun finanziala a moda marcanta. Ils deivets han saviu vegnir reduci per entgins milliuns francs. Tuttina ei la grevezia finanziala aunc adina considerabla ed ei drova vinavon prudientscha e precauziun.

Suenten haver fatg differentas amortisaziuns supplementaras dalla facultad administrativa e da contribuziuns d'investiziun ell'altezia da frs. 1'418'072 siara il quen 2010 cun expensas da frs. 13'346'619 (onn 2009: frs. 12'177'122, preventiv 2010: frs. 12'110'500) ed entradas da frs. 13'404'601 (onn 2009 frs. 12'248'912, preventiv 2010: frs. 11'897'300). Il resultat dil quen current munta aschia ad in surpli d'entradas da frs. 57'982 (onn 2009: frs. 71'790, preventiv 2010: ./ frs. 213'200). Las amortisaziuns totalas importan frs. 2'800'779 (onn 2009: frs. 2'022'832, preventiv 2010: frs. 1'479'400). En pei d'in manco da varga frs. 200'000.-- havein nus pia in pign avanzament e la pusseivladad da liquidar entginas pendenzas finanzialas.

Il quen d'investiziun siara cun expensas da frs. 1'725'218 (onn 2009: frs. 1'964'211; preventiv 2010: frs. 2'506'500) ed entradas da frs. 1'019'554 (onn 2009: frs. 878'183, preventiv 2010: frs. 730'000) pia investiziuns nettas da frs. 705'663 (onn 2009: frs. 1'086'028, preventiv 2010: frs. 1'776'500). Il resultat ei per varga in milliun francs megliers che prevediu. Quei importo ei denton negin respargn. Per differentes motivs ein las investiziuns s'entardadas ed aschia stuschadas sin pli tard. Ils credits buca duvrai crodan cun la fin digl onn da gestiun e san buca vegnir transferi sigl onn niev.

Ina sanaziun dalla bilanza

Il bien quen lubescha da far ina sanaziun dalla bilanza. Dapi onns cuntegn la bilanza posiziuns senza ina valeta efectiva. In tschuppel da quellas san ussa vegnir eliminadas ni reducidas. Quei pertucca oravontut las contribuziuns à fonds perdu sco ils subsidis allas corporaziuns d'aua ni alla sanaziun dalla cassa da pensiun cantunala (succedida avon siat onns). In'otra posiziun ei la contribuziun alla surbaghegiada dalla Reka dad 1.75 milliuns francs. Ei setracta d'in excellent project ch'ha gidau essenzialmein a recumpensar l'enorma sperdita dalla serrada dil Hotel Acla da Fontauna. Per la vischnaunca setracta ei denton d'ina subvenziun. L'amortisaziun dueva succeder enteifer 25 onns (frs. 70'000.-- per onn). Il bien resultat lubescha d'augmentar la quota prevedida (en tut frs. 370'000), aschia ch'il deivet restont munta aunc ad 1.1 milliuns francs.

Las indicaziuns detagliadas dallas amortisaziuns supplementaras seresultan dalla suandonta survesta:

Conto	Summa
141.53 Via Bugnei	frs. 16'700.00
141.90 Contribuziun aquaduct Segnas	frs. 225'800.00
141.91 Contribuziun aquaduct Fontanivas	frs. 67'322.50
143.01 Casa communal	frs. 200'000.00
143.19 Luvratori communal	frs. 100'000.00
145.03 Meglieraziun Mumpé Medel	frs. 41'523.40
146.11 Archiv communal	frs. 25'902.00
146.17 Vehichels e material da pumpiers	frs. 26'508.90
165.00 Project Reka	frs. 300'000.00
171.00 Planisaziun locala	frs. 132'946.90
172.01 Terminaziun	frs. 41'356.05
179.00 Finanziaziun cassa da pensiun cantunala	frs. 240'000.00
Diversas amortisaziuns da summas pintgas	frs. <u>12.00</u>
Total amortisaziuns supplementaras	frs. 1'418'071.75 =====

Pil pli corrispundan las expensas ed entradas al preventiv. Aschia drova ei negin commentari, damai che quel ei gia cuntenius ellas declaraziuns tier il preventiv 2010. Perquei serestrenschin nus sin entginas declaraziuns supplemetaras tier posiziuns specialas.

109.318.00 - Revisiun dils schazetgs d'immobillas

La revisiun totala dils schazetgs d'immobillas ha cuzzau naven digl atun 2008 entochen l'entschatta 2011. Oravontut en connex cun taxas da colligiaziun alla canalisaziun/serenera sco era cun taxaziuns da taglia ein ins daventai pertscharts, con impurtonta che la lavur dils schazegiaders ei. Arisguard las datas dad immobillas exista grond potenzial da harmonisaziun, cun quei che biars uffecis ein dependents da quellas datas (p.ex. uffeci funsil, geometer, assicuranza da baghetgs, administraziun communal).

2 Scolaziun e formaziun

Ferton che las expensas ein bein sut controlla, ein las entradas sereducidas per biebein frs. 100'000.--. Quella reduenziun ei d'attribuir a pli paucas contribuziuns cantunalas en consequenza d'ina digren dil diember da scolars. Plinavon s'effectuescha la contribuziun pauschala pils scolars dalla vischnaunca da Medel.

300 Promoziun dalla cultura

A caschun dall'EX10 ei vegniu realisau in niev film sur dalla vischnaunca da Mustér. Il film ei vegnius presentaus alla exposiziun e stat era a disposiziun sin la pagina d'internet www.disentis.ch. Quella documentaziun duei vegnir actualisada.

Igl engaschament per la giuventetgna ei vegnius reglaus denter las vischnauncas dalla Cadi cun ina cunvegrientscha da prestaziun. Als cuosts adossai alla vischnaunca da Mustér separticipescha la pleiv s. Gions cun ina cumpart.

340 Center da sport e cultura

Il CSC siara cun in surpli d'expensas da frs. 83'186.96 enviers frs. 91'981.61 digl onn vargau, denton frs. 16'000.-- dapli che previu. Quei deriva dalla reserva fatga per la taglia sin plivaleta.

La taglia sin plivaleta ei ina tematica cumplicada e speciala. En concordanza cun il post da revisiun vegn quei problem era sclarius per auters secturs. Cun la realisaziun dil niev scaldament e cun las adattaziuns previdas el CSC, vegn era la presentaziun dil quen reponderada, sco quei ei vegniu recumandau dils revisurs.

4 Sanadad

410 - Sil sector dalla sanadad dat ei els proxims onns grondas midadas. Quellas seresultan dalla nova legislaziun federala e cantunala. Las grevezias finanzialas per la vischnaunca vegnan a crescher considerablamein.

Entras ina cunvegnientscha cun las casas da tgira ei la vischnaunca obligada da pagar ina contribuziun per cussadent e di per personas sesentas en casas da tgira. Quella munta pigl onn vargau a frs. 129'000 e survarga il preventiv per frs. 24'000. Quella summa ei destinada per finanziar ils cuosts dalla renovaziun ed engrondaziun dalla casa da tgira.

560.366.00 Promoziun d'energias regenerablas

Ils 20 da november 2009 ha il cussegl da vischnaunca decidu da desister dallas contribuziuns per la promoziun d'energias regenerablas ed aboliu il corrispudent regulativ per la fin digl onn 2009. El quen 2010 ein aunc ils davos pagaments egl importo da frs. 12'562.90 cunteni. Dapi l'introducziun da quellas mesiras (emprem da schaner 2006) ein 47 damondas vegnidas risguardadas e la vischnaunca ha concediu per quei intent rodund frs. 105'000. Ussa ei quella acziun terminada cun success.

6 Traffic

La sminuaziun dallas expensas ei oravontut ina consequenza dallas scuntraziuns internas. El quen 2010 ein quellas succedidas tenor indemnizaziuns pauschalas e buca tenor in quen dils cuosts cumpleins.

710 Canalisaziun e serenera

Repetedamein han la suprastanza communal e la cumissiun da gestiun constatau ch'ina adattaziun dallas taxas per la serenera e la canalisaziun seigi urgenta e che quella havessi gia stuiu succeder igl onn 2005. Nus renviein al messadi nr. 14 2009/2012 concernent la revisiun dallas taxas ed alla discussiun el cussegl da vischnaunca dils 23 d'avrel 2010. Il manco dalla finanziaziun speciala canalisaziun/serenera ei considerabels.

Egl onn da gestiun 2010 ei situaziun zuar semigliurada levamein. Quei ei denton d'attribuir ad ina acziun unica, alla purificaziun dallas taxaziuns dils davos diesch onns, succedida en connex culs novs schazetgs da tuts objects. Muort las taxaziuns posteriuras da colligiaziun ha il manco saviu vegnir reducius da frs. 607'599.67 a frs. 316'989.61.

Cunquei ch'il menaschi da reschia ha da purtar sesez tenor ils principis dalla finanziaziun speciala, drova ei proximamein mesiras per contonscher quella finamira. Ils revisurs externs han danovamein fatg attents sin quella pendenza e sin la necessitad d'ina adattaziun.

Proximamein sto la vischnaunca far grondas investiziuns per novas canalisaziuns e sereneras. Denter auter pertucca quei Mumpé Medel (frs. 300'000) sco era Cavardiras (frs. 550'000) e Pardomat-Madernal (frs. 250'000). Plinavon sto la reit da canalisaziun adina puspei vegnir engrondida e sanada. Era ord quella vesta ei ina adattaziun neccessaria e giustificada.

Igl uffeci per la natira ed igl ambient dil Grischun ha publicau dacuort ina analisa dallas taxas dallas vischnauncas grischunas. Tier las taxas pil diever dall'aua sesanfla la vischnaunca da Mustér egl empren tierz, tier las taxas per la dismessa e la purificaziun dall'aua denton in bionton sut la media grischuna.

Credits supplementars

La suprastanza communal ha concediu el decuors digl onn 2010 differents credits supplementars. Ils contos che cuntegnan in credit supplementar ein sco usitau marcai el preventiv 2010 cun ina steila (*).

Da menziunar ein oravontut differents credits supplementars per la rumida da lenna derschida. Cun quei che la suprastanza communal ha mintgamai concediu in credit netto (cto. 810.314.00), survargan las effectivas expensas il preventiv. Cheu setracta ei denton era da risguardar las restituziuns per donns d'uaul (cto. 810.461.00) sco era la vendita da lenna da condotta (cto. 812.435.00).

Sin giavisch dalla cumissiun da gestiun vegn la suprastanza communal a duvrar el futur dapli mieds dil fondo Vivian per financiar projects che surveschan al manteniment digl uaul.

Directivas da cudischaziun

Las directivas da cudischaziun sebasan – sco tochen dacheu - sin la lescha davart las finanzas dil cantun e l'ordinaziun concernenta. Quellas ein d'applicar conform al senn.

Consideraziuns finalas

Entras las mesiras da spargn ed il bien quen eis ei stau pusseivel da liquidar entginas pendenzas finanzialas e da reducir ils deivets. Quei ei in legreivel success! Ei drova denton vinavon gronda prudientscha e precauziun per contonscher in bien equilibrer finanzial.

El mument ein differents projects sin rucca. Denter auter setracta ei d'anflar ina sligiazion per las habitaziuns secundaras, quei en connex cun las restricziuns previdas el plan directiv cantunal, mo era per cumpensar il manco dalla finanziaziun dallas habitaziuns secundaras alla infrastruttura communal. En collaboraziun cun igl uffeci cantunal per economia e turissem (AWT) ed igl uffeci pil svilup di territori (ARE) examineschan las vischnauncas da Tujetsch e Mustér en in project da pilot quella problematica. Denter auter stat l'introducziun d'ina taxa directiva ed era ina eventuala taxa cantunala per promover il turissem en discussiun. Avon che prender novas disposiziuns finanzialas, ston quels problems e quellas pusseivladads esser sclari. Pér lu eis ei pusseivel da far ina prognosa seriosa pil svilup futur dallas finanzas communalas e da prender las mesiras adequatas. Cun satisfacziun savein nus constatar, che nus essan sin ina buna via.

Propostas

En concordanza cun la cumissiun da gestiun

p r o p o n a

la suprastonza communalala al cussegl da vischnaunca

1. d'approbar il rapport da gestiun 2010;
2. d'approbar il quen 2010;
3. da suttametter il quen 2010 al referendum facultativ conform agl art. 21, lit. a dalla costituziun communalala.

Suprastonza communalala Disentis/Mustér

Il president:

Il canzlist:

Dr. Dumeni Columberg

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 21 da mars 2011

- rapport da gestiun 2010 (vegn tarmess pli tard)
- survesta dil quen 2010
- quen current e quen d'investiziun 2010
- bilanza pils 31-12-2010
- quen dalla circulaziun dils mieds finansials
- quen 2010 e bilanza dil Center da sport e cultura